

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 6 februari 2023
Ons kenmerk 5/1.3/2023000141
Behandeld door team Economie
Onderwerp: Besluitvorming kazernes in Assen en Havelte en de ontwikkeling van
rijkswerkgelegenheid in Drenthe
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Vandaag ondertekenen de staatssecretaris van Defensie, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de gemeenten Assen, Steenwijkerland en Westerveld en de provincies Drenthe en Overijssel een gezamenlijk bestuurlijk voornemen aangaande de kazernes in Havelte en Assen. Hierbij sturen wij u ter informatie de Kamerbrief aangaande het besluit, het bestuurlijk voornemen en het gezamenlijke persbericht toe.

Situatie Drenthe

Het afgelopen jaar hebben wij u enkele keren geïnformeerd over het Strategisch Vastgoed Plan (SVP) Defensie en de gevolgen die dit plan zou hebben voor Drenthe en meer specifiek voor de kazernes in Assen en Havelte. Samen met uw Staten, de gemeenten Assen en Westerveld en maatschappelijke partners hebben wij het belang van defensie voor Drenthe meerdere keren kenbaar gemaakt aan de staatssecretaris van Defensie en de Tweede Kamer. Ook het belang van revitalisering van de kazernes en het behoud van rijkswerkgelegenheid voor Drenthe hebben wij mede dankzij u onder de aandacht gebracht.

Het verheugt ons om u te kunnen meedelen dat onze oproep ertoe heeft geleid dat wij in constructief overleg tussen Defensie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Rijksvastgoedbedrijf en bovengenoemde partijen zijn gekomen tot voorstellen die recht doen aan een toekomstbestendige krijgsmacht, behoud en revitalisering van de kazernes in Assen en Havelte en behoud van rijkswerkgelegenheid.

Ondertekening

Vandaag om 13.45 uur op de Johannes Postkazerne in Havelte zullen betrokken partijen het gezamenlijk bestuurlijk voornemen ondertekenen. Vervolgens zal de pers worden geïnformeerd. Voorafgaand aan de ondertekening heeft de staatssecretaris van Defensie het personeel van de kazernes in Assen en Havelte geïnformeerd.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlagen:

- Kamerbrief van het Ministerie van Defensie d.d. 6 februari 2022
- Persbericht
- Gezamenlijk Bestuurlijk Voornemen Assen-Havelte mb/coll.

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum
Betreft Besluit concentratie Assen-Havelte

Onze referentie

BS2022033465

Afschrift aan

de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Inleiding

Defensie staat met onze nationale en regionale partners voor de aanzienlijke opgave om de vastgoedportefeuille ingrijpend te moderniseren. Met het Strategisch Vastgoedplan (SVP) 2022 van 2 december 2022 (Kamerstuk 36 124 nr. 12) wil Defensie de operationele gereedheid verhogen, de werk- en woonomstandigheden op de kazernes verbeteren om een goede en aantrekkelijke werkgever te blijven, de duurzaamheid van het vastgoed als onderdeel van de Rijksbrede opgaven ontwikkelen en de betaalbaarheid verbeteren. Defensie wil nog meer dan voorheen met de samenleving en de regio verbonden zijn.

Defensie, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) hebben met de provincies Drenthe en Overijssel en de gemeenten Assen, Westerveld en Steenwijkerland de afgelopen maanden constructief overleg gevoerd om te komen tot een gezamenlijke visie op de invulling van de kazernes in Assen en Havelte, met oog voor ieders belangen. Het resultaat van het overleg is een gezamenlijk bestuurlijk voornemen waarover ik uw Kamer met deze brief informeer.

Modernisering van de landmacht

De revitalisering van de Johan Willem Frisokazerne in Assen en de Johannes Postkazerne in Havelte en de keuze welke eenheden op welke kazerne worden geplaatst, zijn belangrijke bouwstenen voor de modernisering van de Koninklijke Landmacht, in lijn met de prioriteiten uit de Defensienota 2022. Het is de ambitie van de Koninklijke Landmacht om sneller en flexibeler te worden door te transformeren naar zelfstandige *commands*, met elk eigen kennis, kunde en ondersteuning. De inzet is de operationele gereedheid en de inzetbaarheid hiermee te verhogen. Belangrijke uitgangspunten voor bovengenoemde modernisering zijn het vullen van de vele openstaande vacatures, zoveel mogelijk opleidingscapaciteit naar de operationele eenheden brengen en concentratie. Daarnaast wordt bewust de verdere verbinding met de regio gezocht door wederzijds medegebruik van faciliteiten (bijvoorbeeld sport en parkeren).

Versterkingsplan landmacht regio's Assen en Havelte

Hieronder geef ik per kazerne aan wat het versterkingsplan voor de landmacht betekent en wat dit betekent voor de regio's Assen en Havelte.

Assen – Johan Willem Frisokazerne

De Johan Willem Frisokazerne in Assen blijft de thuisbasis voor 13 Infanteriebataljon Luchtmobiel, de Koninklijke Militaire Kapel en een aantal ondersteunende eenheden. Hiermee blijft de sterke binding tussen de landmacht en Assen behouden. De Dienst Justitiële Inrichtingen/Dienst Vervoer & Ondersteuning zal een plek blijven houden op de kazerne binnen de beveiligde zone, inclusief de ruimte voor geplande ontwikkelingen. Echter, School Noord wordt verplaatst naar de bijbehorende operationele eenheid in Havelte. Als gevolg daarvan kan het kazerneterrein op Assen aanzienlijk worden verkleind.

Het deel van de kazerne dat niet meer voor Defensie en de eveneens op de kazerne gevestigde Dienst Vervoer & Ondersteuning is benodigd, inclusief de (deels) rijksmonumentale panden, stoot Defensie af door tussenkomst van het RVB. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties coördineert rijksbrede acties om te bezien of andere vormen van rijkswerkgelegenheid op dit terrein of elders in de regio kunnen worden gerealiseerd. Voor het overige kazerneterrein, inclusief gebouwen, wordt onder leiding van het RVB in gezamenlijkheid met de gemeente gezocht naar een herbestemming en, indien van toepassing, gezorgd voor renovatie en verduurzaming. Op deze manier ontstaan in de regio Assen nieuwe kansen voor de invulling van maatschappelijke opgaven.

De aanzienlijk verkleinde Johan Willem Frisokazerne wordt gerevitaliseerd, dat wil zeggen gemoderniseerd en verduurzaamd, waardoor de arbeidsomstandigheden voor het personeel sterk verbeteren en de kazerne weer een moderne en toekomstbestendige werkomgeving wordt. Doordat de kazerne kleiner wordt en doordat de resterende panden worden verduurzaamd, worden de exploitatiekosten lager en draagt Defensie bovendien bij aan de reductie van het gebruik van energie en de uitstoot van CO₂. Op basis van eerste schattingen bedragen de investeringen in de modernisering en verduurzaming van de Johan Willem Frisokazerne in Assen indicatief meer dan 75 miljoen euro (cumulatief).

Havelte – Johannes Postkazerne

De Johannes Postkazerne in Havelte is geschikt om diverse eenheden te concentreren, omdat deze kazerne ondersteuning en oefenmogelijkheden biedt op nabijgelegen terreinen. Door School Noord van Assen naar Havelte te verplaatsen, de geneeskundige eenheid uit te breiden en een 'forward support detachement' te realiseren voor het versterken van de transportcapaciteit, wordt de logistieke zelfstandigheid van 43 Gemechaniseerde Brigade vergroot, in lijn met de prioriteiten uit de Defensienota 2022. Voordeel is bovendien dat nieuwe soldaten vanuit hun opleiding sneller in de operationele eenheden integreren, omdat ze worden opgeleid nabij of in de werksituatie. De inzet is dat dit leidt tot een hogere operationele gereedheid. Deze concentratie heeft bovendien tot gevolg dat personeel, dat gedurende de carrière meermaals van functie wisselt tussen de opleidings- en de operationele eenheid, minder vaak hoeft te verhuizen. Daarmee wordt huisvesting in de regio Havelte bevorderd en ontstaat plaatsingsrust bij het Defensiepersoneel, wat een positief effect heeft op de werving en het behoud.

Belangrijk aandachtspunt is het besluit om 45 Pantserinfanteriebataljon uit Havelte te verplaatsen naar een nog nader te bepalen locatie in het midden van het land. Reden is dat de vulling van 44 en 45 Pantserinfanteriebataljon al langere tijd achterblijft. Bij beide bataljons zijn ongeveer zes op de tien functies bezet. Een belangrijke oorzaak is het regionale arbeidsmarktpotentieel, dat te beperkt is om twee identieke pantserinfanteriebataljons te vullen. Om de operationele gereedheid structureel te verbeteren, kiezen we ervoor 45 Pantserinfanteriebataljon te verplaatsen naar Midden-Nederland, waar het toegang heeft tot een aanzienlijk grotere arbeidsmarkt. 44 Pantserinfanteriebataljon blijft in Havelte. Hierbij wordt aan de medewerkers die in de buurt woonachtig zijn de mogelijkheid gegeven van 45 naar 44 Pantserinfanteriebataljon over te stappen, zodat zij desgewenst in hun woonomgeving kunnen blijven werken. 45 Pantserinfanteriebataljon wordt op haar nieuwe locatie opnieuw opgebouwd, maar blijft ingebed in 43 Gemechaniseerde Brigade die is geplaatst in Havelte.

Vooraf voor de leerlingen van School Noord is goede bereikbaarheid van de Johannes Postkazerne essentieel. Alle partijen zijn er daarom van overtuigd dat de bereikbaarheid van de kazerne middels passende mobiliteitsoplossingen moet worden verbeterd. De provincie Drenthe neemt hierbij een voortrekkersrol.

De Johannes Postkazerne wordt gerevitaliseerd waardoor ook hier de arbeidsomstandigheden voor het personeel sterk verbeteren en de kazerne weer een moderne en toekomstbestendige werkomgeving wordt. Tot slot dragen vernieuwing en verduurzaming van het vastgoed ook hier bij aan de reductie van het gebruik van energie en de uitstoot van CO₂. Op basis van eerste schattingen bedragen de investeringen in revitalisering van de Johannes Postkazerne in Havelte indicatief meer dan 250 miljoen euro (cumulatief). De revitalisering van de kazerne in Havelte leidt tot een kazerne van de toekomst die verbinding heeft met de omgeving en de samenleving op diverse terreinen, onder andere zorg, techniek en onderwijs en in een bredere cirkel innovatie.

Betrokkenheid personeel

Het betrekken van het personeel in de voorbereiding en bij de uitvoering van de hiervoor genoemde plannen is voor mij cruciaal. Dit gebeurt zowel door de verantwoordelijke commandanten in de lijn als in overleg met de medezeggenschapscommissies op de diverse niveaus. Allereerst is het personeel via de Centrale medezeggenschapscommissie (CMC) al betrokken bij het Defensiebrede programma 'Transformatie van het Defensievastgoed'. Zo is de CMC actief lid bij de besluitvoorbereidende overleggen en betrokken bij diverse scenario-gesprekken. Ook worden de medezeggenschapsraden van de Defensieonderdelen geregeld geïnformeerd over de ontwikkelingen van het programma 'Transformatie van het Defensievastgoed'. Tot slot is het mijn voornemen om op iedere locatie het medezeggenschap intensief te betrekken aangezien de veranderingen invloed hebben op nagenoeg alle aspecten van een kazerne: de kantooromgeving, legerings- en ontspanningsfaciliteiten, de werkomgeving, parkeermogelijkheden, etc. De wijze waarop dat gebeurt, kan per locatie verschillen. Verder zijn de centrales van overheidspersoneel geïnformeerd en zullen zij uiteraard worden betrokken bij het vervolg.

Rijkswerkgelegenheid Drenthe

Behoud van rijkswerkgelegenheid in Drenthe is een belangrijk onderdeel van dit gezamenlijk bestuurlijk voornemen. Het kabinet streeft naar een evenwichtige

spreiding van rijkswerkgelegenheid over de provincies, zoals ook naar voren komt in de moties De Vries (Kamerstuk 31 490, nr. 126 van 4 juli 2013) en Bisschop/Inge van Dijk (Kamerstuk 36 200 VII, nr. 34 van 13 oktober 2022).

Met het vertrek van 45 Pantserinfanteriebataljon uit Havelte verdwijnen ongeveer 600 vte'n uit de provincie Drenthe. Hierbij moet worden opgemerkt dat gemiddeld 40% van deze arbeidsplaatsen niet is gevuld en dat aan het personeel op de wel gevulde arbeidsplaatsen de mogelijkheid wordt geboden om over te stappen naar 44 Pantserinfanteriebataljon en dus in Drenthe kunnen blijven werken. Anderzijds leidt groei en versterking van eenheden in Havelte en elders in Drenthe tot de vestiging van 247 nieuwe arbeidsplaatsen van Defensie in Drenthe.

Per saldo zal in Drenthe geen rijkswerkgelegenheid verloren gaan, conform de motie-De Vries en de motie-Bisschop/Inge van Dijk. Het ministerie van BZK initieert rijksbrede acties om andere rijkswerkgelegenheid in Drenthe te realiseren. BZK zal onder meer een rijkshub direct naast het NS-station in Assen ontwikkelen. De rijkshub wordt onderdeel van een te ontwikkelen landelijk netwerk van rijkskantoren waar rijksambtenaren kunnen werken, partners uit de samenleving ontmoeten en met elkaar samenwerken. Ook is in Assen de uitbreiding van een bestaande rijksdienst in een vergevorderd stadium. De diverse rijksinitiatieven worden nauwgezet met de regiobestuurders besproken. Zodra de besluitvorming voldoende is uitgewerkt, wordt er hierover gecommuniceerd. In de jaarlijkse rapportage over de spreiding van de rijkswerkgelegenheid over het land (Kamerbrief van de minister van BZK in het najaar) zal concreet over de stand van zaken worden gerapporteerd.

Wijzigingen rijkswerkgelegenheid Drenthe naar aanleiding van SVP	
45 Pantserinfanteriebataljon van Havelte naar Midden Nederland	- 600 VTE
VTE erbij vanuit Defensie (Defensienota 2022)	+ 247 VTE
Rijkshub en uitbreiding bestaande rijksdienst	+ 200 VTE
Andere nader uit te werken rijksinitiatieven in Drenthe	(minimaal) + 153 VTE

Perspectief

Met het verkleinen van de Johan Willem Frisokazerne in Assen kan het vrijkomende terrein voor andere doeleinden worden ingezet. Defensie stoot de panden af en spant zich in dat zo snel als mogelijk te realiseren, zodat ze gereed kunnen worden gemaakt voor een nieuwe toekomst. Dit biedt perspectief voor bijvoorbeeld nieuwe werkgelegenheid in Assen. De regio zal Defensie ondersteunen bij de werving van Defensiepersoneel in Noord-Nederland. Los van het gezamenlijk bestuurlijk voornemen staan Rijk en regio open voor mogelijkheden op het gebied van innovatie in Drenthe en Overijssel. De Defensienota 2022 biedt kansen voor gezamenlijke innovatie-initiatieven op het gebied van technologie, duurzaamheid en sociale innovatie. De partijen onderkennen de potentiële meerwaarde hiervan en zullen de mogelijkheden daartoe verkennen.

Vervolg

Defensie werkt haar aandeel uit in twee deelprojecten¹ met oog voor betrokkenheid van ons personeel: 'Concentreren en revitaliseren van de Johannes Postkazerne' en 'Concentreren en revitaliseren van de Johan Willem Frisokazerne'. Voordat opdracht tot uitvoering van deze projecten wordt gegeven, informeert Defensie uw Kamer zoals gebruikelijk bij Defensie Materieel Proces (DMP)-projecten, via een DMP A-brief over de start van de uitvoeringsfase inclusief de financiële consequenties. Detailafspraken worden in overleg met BZK, het RVB, de provincies en gemeenten uitgewerkt. Het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johan Willem Frisokazerne' is een investering die in de toekomst een besparing oplevert ten opzichte van de huidige situatie. Zoals in het SVP staat, moeten we financieel in balans komen, dus de consequenties van dit besluit worden in de begroting ingepast. Defensie houdt uw Kamer jaarlijks op de hoogte van de status van alle in uitvoering zijnde projecten via een geïntegreerde rapportage (zie ook 'Toekomst van de krijgsmacht, lijst van vragen en antwoorden', Kamerstuknummer 33 763, nr. 156 van 18 januari 2023).

De eerste mijlpaal van het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johannes Postkazerne' betreft het stellen van de formele behoefte (de start van het Defensie Materieel Proces met een DMP A-brief – naar verwachting in kwartaal drie van 2023). Volgende mijlpalen zijn: het stellen van de behoefte voor het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johan Willem Frisokazerne' (de start van het Defensie Materieel Proces met een DMP A-brief); het verplaatsen van 45 Pantserinfanteriebataljon naar een kazerne midden in het land; het verplaatsen van School Noord naar Havelte; en uiteindelijk de overdracht aan het RVB van een deel (van de grond en de panden) van de Johan Willem Frisokazerne in Assen.

Tot slot

Het gezamenlijk bestuurlijk voornemen is het resultaat van constructief overleg tussen Defensie, BZK, RVB, provincies en gemeenten, waarbij kansen zijn geïdentificeerd en de wederzijdse belangen en opgaven elkaar zo veel mogelijk versterken. De inzetbaarheid van de krijgsmacht staat daarbij steeds voorop. Dit voornemen biedt voor Defensie dan ook de noodzakelijke kansen om de operationele gereedheid te verhogen en de duurzaamheid en de betaalbaarheid van het vastgoed te verbeteren. Daarnaast biedt dit het personeel zicht op een betere werkomgeving, carrièreperspectief en een langduriger regionale binding. Voor de regio's biedt het voornemen nieuwe kansen op het gebied van werkgelegenheid. Voor alle betrokken partijen biedt samenwerking tussen Defensie en regio nieuwe kansen voor de toekomst. Tot slot wil ik nogmaals mijn dank uitspreken aan de regio voor het constructieve overleg van de afgelopen maanden.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

mr. drs. C.A. van der Maat

1. Hiervoor is het CW 3.1 kader van toepassing dat in het Strategisch Vastgoedplan 2022 van 2 december 2022 (Kamerstuk 36 124 nr. 12) is opgenomen.

Nieuwe toekomst voor kazernes Assen en Havelte

Vandaag is er een gezamenlijk bestuurlijk voornemen ondertekend over de toekomst van de Johan Willem Frisokazerne in Assen en de Johannes Postkazerne in Havelte. Uitgangspunt is de modernisering van de Krijgsmacht en meer specifiek van de Landmacht. Het akkoord is na maanden van constructief overleg gesloten door de ministeries van Defensie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de provincies Drenthe en Overijssel en de gemeenten Assen, Westerveld en Steenwijkerland. Voorafgaand aan de ondertekening sprak staatssecretaris van Defensie Christophe van der Maat persoonlijk met de defensiemedewerkers op de kazerne in Assen en in Havelte over het voornemen.

Het bestuurlijk voornemen geeft invulling aan de (vastgoed)opgaven van Defensie, met aandacht voor de werkgelegenheid in de regio. De gezamenlijke opgave is om op de locaties Assen en Havelte moderne kazernes te realiseren, die tot doel hebben om de operationele gereedheid van de krijgsmacht te versterken, een prettige en duurzame werkomgeving aan het personeel te bieden en de regionale binding van het Defensiepersoneel te verbeteren.

De maatschappelijke meerwaarde van Defensie en haar betrokkenheid bij de regio wordt extra versterkt door bijvoorbeeld gezamenlijk gebruik van faciliteiten (zoals sport en parkeren) maar ook door samenwerking op het gebied van zorg, techniek, onderwijs, duurzaamheid, arbeidsmarkt en innovatie. Daarbij wordt voortgebouwd op het belang dat wordt door alle partijen toegekend aan de aanwezigheid van de kazernes in Assen en Havelte (Steenwijkerland/Westerveld) in de provincies Drenthe en Overijssel.

Johannes Postkazerne (Havelte)

De Johannes Postkazerne (JPK) in Havelte, de thuisbasis van 43 Gemechaniseerde Brigade, is en blijft één van de belangrijkste locaties voor de Koninklijke Landmacht. Er wordt meer dan 250 miljoen euro geïnvesteerd in de modernisering en verduurzaming om de JPK te revitaliseren. Zo wordt de JPK een van de kazernes van de toekomst en daarmee aantrekkelijk als werkgever.

School Noord verhuist van Assen naar Havelte, om opleiding en eenheid samen te brengen. Ook wordt de geneeskundige eenheid in Havelte uitgebreid en komt er een 'forward support detachement' om de transportcapaciteit te versterken. Dit vergroot de logistieke zelfstandigheid van 43 Gemechaniseerde Brigade. Tevens wordt de bereikbaarheid van het complex in Havelte verbeterd. Het 45 Pantserinfanteriebataljon verruilt de JPK voor een bestaande Defensielocatie in het midden van het land. Het bataljon is momenteel één van de slechtst gevulde eenheden van de landmacht. De verhuizing moet de bemensing van het bataljon verbeteren.

Johan Willem Frisokazerne (Assen)

De Johan Willem Frisokazerne (JWF-kazerne) in Assen blijft de thuisbasis van 13 Infanteriebataljon (luchtmobiel), de Koninklijke Militaire Kapel en een aantal ondersteunende diensten en eenheden. Het beveiligde kazerneterrein in Assen wordt aanzienlijk verkleind vanwege het vertrek van School Noord. Het Defensiedeel van het terrein van de JWF-kazerne wordt vernieuwd en verduurzaamd; de investering bedraagt meer dan 75 miljoen euro. Op het beveiligde kazerne terrein zal de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) een plek blijven houden, inclusief ruimte voor geplande ontwikkelingen.

Rijkswerkgelegenheid in de regio

Het kabinet vindt het belangrijk dat de rijkswerkgelegenheid evenwichtig over het hele land verspreid is. Het kabinet wil de totale rijkswerkgelegenheid in Drenthe in stand houden. Om dit te bereiken coördineert de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een aantal rijksbrede initiatieven. Zo wordt bij het NS-station in Assen een rijkshub gevestigd voor verschillende rijksdiensten. Daar kunnen rijksambtenaren werken, vergaderen en met elkaar samenwerken. Ook is in Assen de uitbreiding van een bestaande rijksdienst in een vergevorderd stadium. De komende periode wordt meer duidelijk over andere initiatieven.

Vervolgstappen

De betrokken partners gaan de komende periode gezamenlijk aan de slag om herontwikkeling van de JWF-kazerne, de toekomstige inrichting van de Johannes Postkazerne in samenhang met de maatschappelijke opgaven en de initiatieven ter behoud van de rijkswerkgelegenheid in Drenthe verder vorm te geven en uit te werken. De twee ministeries, de twee provincies en de drie gemeenten hebben er vertrouwen in ook deze fase constructief met elkaar te doorlopen.

De eerstvolgende mijlpalen die deels gelijktijdig worden opgepakt, zijn het opstarten van de modernisering en verduurzaming van de JPK, gevolgd door de JWF-kazerne, het verplaatsen van 45 Pantserinfanteriebataljon, het verplaatsen van School Noord naar Havelte en uiteindelijk het verkleinen van de beveiligde zone op de JWF-kazerne. Ook wordt gewerkt aan de overdracht aan het RVB (Rijksvastgoedbedrijf) van de Rijksmonumentale panden van de JWF-kazerne en de herbestemming van het overige gedeelte.

Bijlage: Bestuurlijk voornemen en Kamerbrief (volgt)

Noot voor de redactie:

- Woordvoerder Ministerie van Defensie: Renske Piet, 06 – 2318 9336, email: piet@mindef.nl
- Woordvoerder Provincie Overijssel: Pam Roelofs, 06 – 29 65 77 79, P.Roelofs@overijssel.nl
- Woordvoerder Provincie Drenthe: Petra Wieringa, 06 – 53 57 78 61, p.wieringa@drenthe.nl
- Woordvoerder Gemeente Assen: Eddy Beuker, 06 -11 01 13 97, e.beuker@assen.nl
- Woordvoerder Gemeente Westerveld: Miriam Winkel, 06 -51 49 94 11, M.Winkel@gemeentewesterveld.nl
- Woordvoerder Gemeente Steenwijkerland: Dagmar Burgers, 06 – 23 97 69 20, dagmar.burgers@steenwijkerland.nl
- Woordvoerder Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: Thomas Hart, 06 – 25 72 06 60, Thomas.Hart@minbzk.nl

Gezamenlijk Bestuurlijk Voornemen

Assen-Havelte

Dagtekening 06-02-2023

Inleiding

Met het Strategisch Vastgoedplan 2022 'Concentreren, Verduurzamen en Vernieuwen' werkt het Ministerie van Defensie aan een ingrijpende herziening van haar vastgoedportefeuille. Als onderdeel van dit plan is in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de provincies Drenthe en Overijssel en de gemeenten Assen, Steenwijkerland en Westerveld een gezamenlijke visie ontwikkeld op de toekomstige invulling van de kazernes in Assen en Havelte, met oog voor ieders belangen en vanuit een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Deze visie is hieronder vastgelegd in de vorm van een gezamenlijk bestuurlijk voornemen.

Moderne kazernes in verbinding met de omgeving

De gezamenlijke opgave is om op de locaties Assen en Havelte moderne kazernes te realiseren, die tot doel hebben om de operationele gereedheid van de krijgsmacht te versterken, een prettige en duurzame werkomgeving aan het personeel te bieden en de regionale binding van het Defensiepersoneel te verbeteren. Daarnaast wordt beoogd om de maatschappelijke meerwaarde van en de betrokkenheid bij de aanwezigheid van Defensie te versterken, bijvoorbeeld door wederzijds medegebruik van faciliteiten (zoals sport en parkeren) maar ook door samenwerking op het gebied van zorg, techniek, onderwijs, duurzaamheid, arbeidsmarkt en innovatie. Daarbij wordt voortgebouwd op het maatschappelijke, sociaaleconomische en historische belang dat de partijen en inwoners toekennen aan de aanwezigheid van de kazernes in Assen en Havelte (Steenwijkerland/Westerveld) in de provincies Drenthe en Overijssel.

De Johannes Postkazerne in Havelte blijft als thuisbasis voor de 43e Gemechaniseerde Brigade één van de belangrijkste locaties voor de Koninklijke Landmacht voor de toekomst. Met het oprichten van het *Heavy Infantry Command* wordt de gevechtskracht van deze brigade vergroot. De 43e Brigade is de eenheid van de Koninklijke Landmacht die hoog in het geweldsspectrum een beslissende klap kan uitdelen en de bevolking kan beschermen. Deze brigade zal de komende jaren versterkt gaan worden. Hiervoor wordt mede de aansluiting gezocht met de arbeidsmarkt en de *Human Capital* agenda in de regio Zwolle. Met de verplaatsing van School Noord vanuit Assen naar Havelte zal er efficiënter en effectiever kunnen worden opgeleid.

De Johan Willem Frisokazerne in Assen blijft de thuisbasis voor 13^e Infanteriebataljon Luchtmobiel, de Koninklijke Militaire Kapel en een aantal ondersteunende eenheden. Dit onderstreept de sterke binding tussen de landmacht en Assen, die de afgelopen periode vaak is benadrukt door vertegenwoordigers van de gemeenschap en maatschappelijke organisaties zoals Ondernemend Assen.

Bestuurlijke afspraken

De gezamenlijke visie leidt tot de volgende bestuurlijke afspraken:

Assen

- Het 13^e Infanteriebataljon en de Koninklijke Militaire Kapel blijven in Assen. Daarmee blijft de aanwezigheid van Defensie in Assen, in een beveiligde zone op het kazerneterrein, geborgd.
- Conform de Defensienota 2022 wordt de geneeskundige capaciteit op de kazerne uitgebreid.
- Op basis van eerste schattingen bedragen de investeringen in de modernisering en verduurzaming van de Johan Willem Frisokazerne in Assen indicatief meer dan 75 miljoen euro (cumulatief), op een aanzienlijk verkleind beveiligd kazerneterrein. De arbeidsomstandigheden voor het personeel worden sterk verbeterd en de kazerne wordt weer een moderne en toekomstbestendige werkomgeving.
- Voor het overige kazerneterrein, inclusief de gebouwen, wordt in gezamenlijkheid gezocht naar een herbestemming en, indien van toepassing, gezorgd voor renovatie en verduurzaming van gebouwen.
- De Dienst Justitiële Inrichtingen/Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) zal een plek blijven houden op de JWF kazerne binnen de beveiligde zone inclusief de ruimte voor de afgestemde geplande ontwikkelingen.
- Partijen spannen zich gezamenlijk in voor een passende invulling van de rijksmonumentale panden. Onderhoud, verduurzaming en renovatie van de rijksmonumenten zijn binnen gestelde wettelijke kaders de verantwoordelijkheid van het Rijk, zolang ze in eigendom zijn van het Rijk.
- Bij het NS-station Assen wordt een rijkshub gevestigd waar rijksdiensten kantoor gaan houden.
- School Noord wordt vanuit Assen overgeplaatst naar de eenheden van de 43^e Gemechaniseerde Brigade in Havelte.

Havelte

- School Noord wordt vanuit Assen overgeplaatst naar de eenheden van de 43^e Gemechaniseerde Brigade. Dit gaat om het vaste bestand van School Noord (bijv. instructeurs en logistieke capaciteit). Leerlingen die in Havelte worden opgeleid betreffen geen arbeidsplaatsen. Zij maken wel deel uit van de gebruikers van de kazerne (wonen, werken en recreëren).
- De geneeskundige eenheid in Havelte wordt versterkt en daarnaast wordt door de huisvesting van een 'forward support detachment' (een logistieke eenheid om de brigade sneller te kunnen inzetten en logistiek zelfstandiger te maken) ook de logistiek versterkt. Dit zijn nieuwe functies als gevolg van de uitbreiding conform de Defensienota 2022.
- Het 45^e pantserinfanteriebataljon wordt verplaatst van Havelte naar een locatie midden in Nederland.
- Zowel het 44^e als het 45^e infanteriebataljon zijn langjarig structureel ondervuld. De operationele gereedheid van 44^e pantserinfanteriebataljon in Havelte wordt door de verplaatsing van het 45^e versterkt door de lagere concurrentie voor de werving van personeel in Noord-Nederland. Daarnaast zal Defensie de mogelijkheid bieden aan personeel van 45^e pantserinfanteriebataljon om over te

stappen naar 44^e en daarmee in de regio te kunnen blijven wonen, werken en recreëren.

- Op basis van eerste schattingen bedragen de investeringen in revitalisering van de Johannes Postkazerne in Havelte naar een kazerne van de toekomst indicatief meer dan 250 miljoen euro (cumulatief). De revitalisering van de kazerne in Havelte leidt tot een kazerne van de toekomst, die in verbinding staat met de omgeving en de samenleving op diverse terreinen, o.a. zorg, techniek en onderwijs en in een bredere cirkel innovatie.
- Alle partijen zijn er van overtuigd dat de bereikbaarheid van de kazerne moet worden verbeterd middels passende mobiliteitsoplossingen. De provincie Drenthe is hiervoor de trekker en zal, in samenspraak met alle andere partijen, een opzet maken waarover later vervolgspraken worden gemaakt en waarbij de financiële paragraaf ook een investering vraagt.
- Defensie zal in overleg met gemeenten en provincies nagaan hoe de investeringen op het kazerneterrein een bijdrage kunnen leveren aan de duurzaamheidsdoelen van de regio in het algemeen en de energietransitie in het bijzonder zoals in de Green & Social Deal (in wording) wordt uitgewerkt.

Drenthe-Overijssel

- De Defensieplannen uit de defensienota bieden kansen voor gezamenlijke innovatie-initiatieven op het gebied van technologie, duurzaamheid en sociale innovatie. Partijen onderkennen de potentiële meerwaarde hiervan en zullen de mogelijkheden verkennen voor de inzet hierbij van eventueel bestaande regionale innovatie ecosystemen.
- Partijen zoeken binnen deze mogelijke ecosystemen naar de mogelijkheden om de technologie en innovatiegebieden van defensie te versterken. Om op deze manier te werken aan het vergroten van het innoverend vermogen van Defensie en de verdere capaciteitsontwikkeling binnen Defensie.

Bovenstaande afspraken vragen inspanningen van alle partijen, deze zijn opgenomen in Bijlage 1.

Rijkswerkgelegenheid

Het kabinet hecht veel belang aan een evenwichtige spreiding van de rijkswerkgelegenheid over het land. De minister van BZK heeft hierbij een coördinerende rol. Het ministerie van BZK coördineert rijksbrede acties om andere rijkswerkgelegenheid in Drenthe te realiseren, om het verlies van Defensiewerkgelegenheid te compenseren. Dit moet leiden tot een uitkomst die recht doet aan de doelstellingen van het kabinet ten aanzien van maatschappelijke ontwikkelingen in het land en behoud van het totaal aan rijkswerkgelegenheid in Drenthe. Per saldo zal er in Drenthe geen rijkswerkgelegenheid verloren gaan, conform de motie-De Vries en de motie-Bisschop/Inge van Dijk. Hiertoe zal onder meer in Assen bovengenoemde rijkshub worden gevestigd.

Proces

Dit bestuurlijk voornemen behelst de gezamenlijke inzet om – ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid – de afspraken voor de toekomstige ontwikkeling van de JWF-kazerne en de revitalisering van de JPK-kazerne verder vorm te geven en uit te werken. De besluitvorming wordt voorbereid in samenhang met maatschappelijke opgaven. Voor

beide kazernes wordt de ambtelijke werkgroep voortgezet. Een stuurgroep wordt ingericht vanuit ondertekenende partijen en wordt regelmatig bijgepraat.

Tijdpad

De eerste mijlpaal van het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johannes Postkazerne' betreft het stellen van de formele behoefte (de start van het Defensie Materieel Proces met een DMP A-brief – naar verwachting in kwartaal drie van 2023). Volgende mijlpalen zijn: het stellen van de behoefte voor het project 'Concentreren en revitaliseren van de Johan Willem Frisokazerne' (de start van het Defensie Materieel Proces met een DMP A-brief); het verplaatsen van 45 Pantserinfanteriebataljon naar een kazerne midden in het land; het verplaatsen van School Noord naar Havelte; en uiteindelijk de overdracht aan het RVB van een deel (van de grond en de panden) van de Johan Willem Frisokazerne in Assen.

Dit gezamenlijke bestuurlijk voornemen beoogt geen juridisch afdwingbare verplichtingen in het leven te roepen en blijft van kracht tot aan een plan voor uitvoering ten behoeve van de besluitvorming.

Ondertekening

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

mr. drs. C.A. van der Maat

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

mr. drs. H.G.J. Bruins Slot

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE DRENTHE
namens deze commissaris van de Koning

drs. J. Klijnsma

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE OVERIJSSSEL
namens deze commissaris van de Koning

A.P. Heidema

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE ASSEN
namens deze burgemeester

M.L.J. Out

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE STEENWIJKERLAND
namens deze burgemeester

J.H. Bats

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE WESTERVELD
namens deze burgemeester

H. Jager

BIJLAGE 1

Inspanningen

- De gemeente Assen ondersteunt Defensie maximaal bij verzoeken tot bestemmingsplanwijzigingen en vergunningaanvragen rond bijvoorbeeld verduurzaming van het vastgoed op het kazerneterrein in Assen.
- Met het verkleinen van het kazerneterrein van de Johan Willem Friso kazerne in Assen ontstaat een nieuwe situatie voor de af te stoten terreindelen en gebouwen. De gebouwen zijn deels rijksmonumenten. Zolang deze gebouwen eigendom van het Rijk zijn, is het Rijk verantwoordelijk voor de verduurzaming, renovatie en herontwikkeling van de rijksmonumenten en de overige gebouwen.
- Het Rijk treedt in overleg met de gemeente Assen over het mogelijk toekomstig planologisch gebruik/functie van het rijksmonument en vrijkomende gebouwen en maakt afspraken over de openbare ruimte rond de gebouwen (wegen, groen, etc.).
- Gemeente Assen en de provincie Drenthe, zullen Defensie ondersteunen en zich inspannen op het versterken de werving van Defensiepersoneel in Noord-Nederland voor o.a. de vulling van 13 Infanteriebataljon in Assen. Op dit moment zijn ruim 400 van de ongeveer 600 functies van het bataljon gevuld.
- Het ministerie van BZK coördineert rijksbrede acties om andere rijkswerkgelegenheid in Drenthe te realiseren, voor het vereffenen van Defensiewerkgelegenheid in Drenthe die samenhangt met de voor de ontwikkeling van het 45^e benodigde verplaatsing van deze eenheid naar midden Nederland.
- Rijkskantorencomplex Mandemaat in Assen wordt gerenoveerd en verduurzaamd, en biedt daarmee een effectieve en efficiënte werkomgeving voor rijksambtenaren, samenwerkend en in contact met de samenleving.

Los van het gezamenlijk bestuurlijk voornemen staan de regio en het Rijk open voor mogelijkheden op het gebied van innovatie in de regio Drenthe en Overijssel.

De (tijdelijke) afname van de Defensiewerkgelegenheid in Havelte (arbeidsmarkt regio Zwolle) is een aandachtspunt voor de regio. Dit zal onder meer aan de orde komen bij het overleg over de nieuwe masterplannen rijkskantoorhuisvesting voor de provincies Drenthe en Overijssel.

- De Provincies Drenthe en Overijssel en gemeenten Steenwijkerland en Westerveld zijn er van overtuigd dat de bereikbaarheid van de kazerne moet worden verbeterd middels passende mobiliteitsoplossingen. De provincie Drenthe is hiervoor de trekker en zal, in samenspraak met alle andere partijen, een opzet maken waarover later vervolgspraken worden gemaakt.
- De gemeenten Steenwijkerland, Westerveld en de provincie Overijssel zullen Defensie ondersteunen en zich inspannen op het versterken van de werving van Defensiepersoneel in Noorden Oost Nederland voor de vulling van 44 Pantserinfanteriebataljon in Havelte. Op dit moment zijn ruim 400 van de ongeveer 600 functies van het bataljon gevuld.
- Maximale ondersteuning van de provincie Drenthe en provincie Overijssel, gemeente Steenwijkerland en gemeente Westerveld bij verzoeken tot bestemmingsplanwijzigingen, vergunningaanvragen, vergunningaanvragen voor verduurzaming en dergelijke, op de kazerne in Havelte.

- Gezamenlijke inspanning van alle partijen om te werken aan een duurzame revitalisering van de Johannes Post kazerne te Havelte met oog voor kansen en mogelijkheden om deze samen met de samenleving te ontwikkelen op diverse terreinen zoals al verkend wordt door de gemeenten en de Koninklijke landmacht binnen de Green en Social Deal (overeenkomst in wording).
- De revitalisering van de kazerne in Havelte leidt tot een kazerne van de toekomst die in verbinding staat met de omgeving en de samenleving op diverse terreinen, o.a. zorg, techniek en onderwijs en in een bredere cirkel innovatie.
- Met het revitaliseren van de kazerne in Havelte wordt gezocht naar aansluiting op kansen en mogelijkheden met de arbeidsmarktregio Zwolle (Human Capital Agenda, intersectorale arbeidsmarktmobiliteit).